

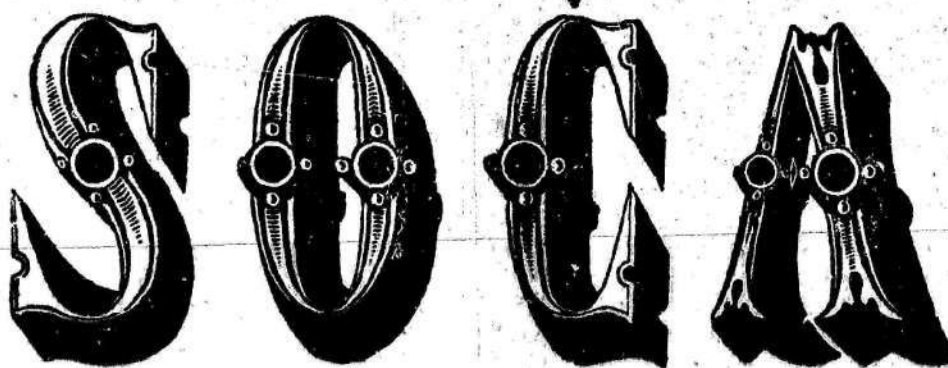
„Soča“ izhaja vsak četrtrek in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom-
posiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno tristop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“. —
v Trstu v tobakarnici „Via della ca-
serma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blago-
voljno pošiljajo pod naslovom: Viktor
Dolenec v Gorici. — Rokopisi se ne
vračajo; dopisi naj se blagovoljno fran-
kujejo. — Delalcem in drugim nepre-
možnim se naročnina znižuje, ako so ogle-
se pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Deželni zbor goriški.

5. in zadnja zborova seja 6. aprila.

Navzočni: deželni glavar grof Coronini, vladni
zastopnik Fr. baron Rechbach in 16 poslancev. Pred-
sednik naznanil nekoliko novih peticij, katere je po
zadnji seji prejel ter izročil dotičnim odsekom.

Dottori stavi nujni predlog, naj se naroči de-
želnemu odboru, da se kolikor mogoče prizadeva do-
seči, da bo država zopet v svoje gospodarstvo prevzela
dela v obrambo bregov Soče, Vipave, Tera in Judrija.
Sprejet.

Dr. Deperis predlaga, naj se naroči deželnemu
odboru naprositi vlado, da namesti za Goriško iz drž.
zalogo plačnega živinozdravnika s sedežem v Gorici
in da imenuje enega c. kr. okrajnega zdravnika tudi
za Gorico in za okraj goriške okolice. Se sprejme.

Candussi poroča o računskih sklepih za l.
1875 stipendijskega in deželno-občinskega zaloga, ki
se potrdita po odsekovih predlogih.

Enako se odobri tudi račun zemljiščno odveznega
zaloga za l. 1874, o katerem poroča Winkler.

Dr. Pajer poroča o proračunu deželne gluho-
nemice za l. 1877, ki se potrdi s temi-le številkami:
Dohodkov 9088 gl. in sicer 5594:321/2 na korist Go-
riškega, in 3406:551/2 na korist Istre; stroškov 16.961
gl. 541/2 kr., od kojih 9924 gl. 181/2 na račun Go-
riškega in 7037 gl. 36 kr. na račun Istre; premanj-
kljej 7960 gl. 661/2 kr. založi Goriška dežela se
4329 gl. 86 kr., Istra pa s 9630 gl. 801/2 kr.

Goriup poroča o proračunu deželnega zaloga
za l. 1877, ki se potrdi s sledečimi glavnimi števil-
kami:

Stroški za deželni zbor 2678 gl.; — splošni o-
skrbištevni stroški 21365 gl.; — stroški, katere
prizadeva deželno nepremakljivo premoženje 1982 gl.;
— stroški za poljedelstvo in obrtnije 1042 gl. — stro-
ški za javno varnost 14068 gl.; — zdravstveni stroški
3514 gl.; — stroški za humanitarne zavode 68.182 gl.;
— za poduk in splošno odgojo 22.453 gl. — podpore
akladovnim cestam 6000 gl.; — za priprege in druge
vojaške namene 986 gl.; — deželni dolg 2583 gl.; —
razni stroški 2000 gl.; — izvanredni stroški 1500
gl.; — predplače s pogojem povračila 21.000 gl. —
vsi stroški znašajo skupaj 169.363 gl.

Dohodki so pa:

Dohodki, katere daja deželno premoženje 18.436

gl.; — dohodki iz javnih naslovov 55997 gl.; — drugi
dohodki 300 gl.; — vsi dohodki skupaj znašajo 74.733
in če se ti primerjajo s stroški, pokaže se premanj-
kljej 94.630 gl., ki bi se imel založiti po predlogu
finančnega odseka z 180/0 doklado k izravnim davkom
z vojnim prikladom vred.

Temu predlogu nasprotuje prvi Candussi. Njemu
se ne zdi častno, da bi sklenil sedajni zbor svoje šest-
letno delovanje s poviksanjem doklad od 16 0/0 brez
vojne priklada na 18 0/0 z vojnim prikladom vred.
On tudi ne vidi tako silne potrebe, da bi se moralo
to ravno letos zgoditi, ko ne morejo posestniki niti
vseh drugih davkov omagati. Naj se rajše pusti še
nekoliko dolga nepokritega itd. On predlaga naj se
naložijo samo 140/0 doklade z vojnim prikladom vred.

V enakem zmislu govori tudi dr. Maurovich, ka-
teri graja ob enem gospodarstvo deželnega odbora ter
predlaga, naj se naloži 180/0 doklade, pa brez vojnega
priklada.

Poročevalec ugovarja obema. On pravi, da nema
nič zoper to, da ostanejo tudi za naprej dosedajne
nižje doklade; vendar pa sta se ravna deželni
odbor in finančni odsek, ko sta nasvetovala više do-
klade, po rezultatih proračuna; če se hoče založiti ves
dokazan premanjkljej, treba sprejeti nasvetovano do-
klado, ali pa kako drugače priskrbeti, da ne pride
deželno gospodarstvo v zadrege. Sicer se mu zdi do-
stojnejše, da se izroče prihodnjemu zboru dobro ured-
jene deželne finance, — nego dolgovi. Kar se tiče
deželnega gospodarstva, dokazuje se številkami, da se
je veliko zboljšalo, od kar je prešlo iz rok vlade v
oblast deželnega zastopa. Vlada je nalagala 34 0/0
deželne doklade, deželni zbor jih je pa koj znižal in
zdaj smo imeli vsa leta samo 160/0 doklade; pri vsem
tem pa smo plačali znamenito svoto dolga, ki se je
bil nabral še za časa vladne dobe.

Dottori predlaga, naj se založi dokazan premanj-
kljej s sledečimi nakladami: 12 0/0 k izravnim dav-
kom z vojnim prikladom vred, 20 0/0 na erarsko užit-
nino vina, mesa in žganja, davščina 1 gold. od vsa-
kega hektolitra na drobno potrošnega piva.

Temu predlogu se ustavi vladni zastop-
nik in poslanec dr. Maurovich, pri vsem tem
pa obvelja pri glasovanju z večino glasov, vsled česar
odpadejo vsi drugi predlogi.

Deželna finančna postava za l. 1877 se potrdi
na to tudi v tretjem in zadnjem branju.

Candussi poroča dalje o računskih sklepih
za l. 1875 gospinskega zaloga in deželne gluhozemice,
ki se potrdita po odsekovih predlogih.

Goriup poroča v imenu finančnega odseka o
prošnji Franceta Mrevle-ta, začasnega učitelja pri Sv.
Križi, da bi se mu po milosti dovolila pokojnina let-
nih 200 gl. — Po odsekovem predlogu se odstopi
prošnja deželnemu odboru, da pozve po pristojni polit.
gospodski, kakove so družinske in premoženjske raz-
mere prosivčeve, in kakovi njegovi dohodki, in da
stavi po tem prihodnjemu zboru svoje predloge.

Dr. Abram poroča o peticiji Opatjeselske žu-
panije za ločitev od Gradiškega okraja. Zbor sprejme
sledeči predlog: „Deželni zbor podpira prošnjo ob-
činskega zastopa Opatjeselskega, da se sine razdružiti
tamošnja županija od političnega okraja Gradiškega
in od sodniškega okraja Terzliškega ter nedinit se
s političnim in sodniškim okrajem Goriške okolice.
To naj naznanil deželni odbor c. kr. namestništvu v
Trstu v odgovor na dotično vprašanje.“

Dr. Pajer poroča v imenu pravno-gospodar-
skega odseka o načrtu stavbenega reda za Goriško
mesto in zbor potrdi predloženi in po odseku poprav-
ljen načrt postave brez posebnega ugovora.

(Konec prih.)

Jugoslovansko bojišče.

Zopet imamo poročati o mnogih važnih dogo-
dkih na bojišču jugoslovanskem. Kakor znano, so u-
stasi že tako navajeni, da odgovorijo na vsak nov
poskus Andrassyjev, s kako važno bitko. To so prak-
tične reforme za Turka, drugih nij mogoče vvesti.
Muktar-paša je odšel 15. t. m. iz Trebinja s 25 tabo-
ri turške vojske proti Nikšić-u, da orodno posadko
preskrbi s živčjem, ker mej premirjem niso mogli
Turki živeža prepeljati v izstradani Nikšić; a komaj
odide Muktar-paša iz Trebinja, ko se prikaže veli-
ki četi ustašev pod poveljstvom Petkoviča, Mušić-a
in drugih pred Trebinje in naskočijo to trdnjavo od
dveh strani; Trebinje je torej v največji stiski in mo-
goče, da bode prišlo v roke ustašem, kateri so mno-
gobrojni in dobro oboroženi ter imajo se seboj tudi
nekoliko kanonov podarjenih jim, kakor listi pravijo,
od Crnogore. —

LISTEK.

G O R I C A

(Zgodovinsko)

(Antonij Leban-Mezirski.)

(Konec.)

L. 1782 bile so zaterte v Avstriji sploh vse bra-
tovščine in večina samostanov. — V Gorici zaterti so
bili: samostan sv. Klare, samostan mino-
ritev in 1785 tudi karmelitski na ka-
peli.

L. 1788, ko se je bil l. 1782 nadškof Rudolf
grof Edling odpovedal, bilo je goriško nadškofijstvo v
Gorici zaterto, ter ustanovljeno v Ljubljani. Za Go-
rico, Trst in Pedena pa imenovan nov škofijski sedež
v Gradiški. — A za to izvoljeni škof Franjo Filip
grof Inzaghi, ki je do tedaj bil terzaški grof, došpevši
v gradiško in videč, da manjka katedralna cerkev, pa-
lača za škofa i. t. d. nij mogel se nastaniti tam ter
bil primoran priti v Gorico. —

L. 1791 in sicer 20. marca došli so v Gorico
Francozi. — L. 1797 (27. maja) ustanovila se je zo-
pet v Gorici avstrijska vojna. Leta 1805 prodrl so
Francozi zopet v Gorico, kjer so ustanovili provizori-
čno vlado, 1806 zapustili so pa naš okraj na levem
bregu Soče. L. 1809 napali so Gorico v tretje. —
Baš tega leta odstopil se je goriški okraj s Trstom

Istro i Reko, dežele takraj Save in Beljaški okraj
Franciji, ter vsled odloka Napoleonovega dobili ime:
„Ilirske pokrajine.“ — Ljubljana je postala
glavno mesto.

L. 1813 prišla je Gorica zopet pod Avstrijsko
žezlo. Cesarским patentom od 23. avgusta 1816 bile
so „ilirske pokrajine“ imenovane „ilirsko kra-
ljestvo“. — L. 1818 podrla so se vsa vrata goriš-
kega mesta. — L. 1820 založil se je zavod za vboge
(oskrbovalnice) v hisi v dunajskem predmestju katero
je v ta blagi namen daroval Jaka Vogel. Temu
zavodu dodala se je l. 1847 bolnica za ženske; usta-
novitelj je bil francoski vojvoda Angoulême, ki
je tedaj bival v pregnanstvu v Gorici.

L. 1824 oporočil je dohovnik Ivan Contaval-
le, da v njegovej hisi na gradu, naj se zbore vboge
sirote (deklice) ter odgoje za domače službe ter pri-
pomore k temu, da mogo posteno prislužiti si vsakda-
njega kruha. — Kanonik Filip Adam grof Strassoldo
umrl je v tem istem letu, ter zapustil z oporoko od l.
1823 vsa svoja posestva v Villanovi i Fari temu za-
vodu s pogojem, da, ko bi zavod nehal, prijejo ome-
njena posestva nadškofijskemu ordinarijatu v Gorici
v last, ki more z dohodki učiniti, kar mu ljubo a
vedno v korist 12 vbogih deklic. —

L. 1840 najel se je del hiše Fornazarijeve v
ulici sv. Klare za zavod gluhozemih. Založnik glavni mu
je bil znani Valentin Stanič. — L. 1849 prizadeval
si je Josip Vogrič, vodja normalnih šol, da bi mogel
Goričane spraviti do tega, da bi se ustanovil zavod

za zapuščene goriške dečke. Otvoril se je zavod l. 1853
pod vodstvom Antonij Sešiča, sedanjega kateheta na
realci.

L. 1860 sklenili so mestni očetje da bi se na-
kupilo zemljišče od Ivan barona Degrazia, na katere m
bi se napravil javni vrt kakor tudi, da bi se zdaljša-
la ulica od vojaške oskrbovalnice do gledišča, kar se
je tudi izvršilo. Tam stoji sedaj krasen javni vrt
„kjer sem se sprehajal.“

Viša realka otvorila se je l. 1860 v municipal-
nem poslopju v mesarskih ulicah. — L. 1862 založil
je nadškof Andrej tako zvano Weenderberšlo semenišče.
L. 1870 pak deželna kmetijska šola. —

Gorica je krasno mesto, ležeče na Soči. Ime-
nujejo jo tudi, radi njene mile klime „avstrijska Niz-
za.“ Ona steje baje 18 do 20 tisuč prebivalcev. —
Hiš (ako se ne motim) okolo 1200 in sicer zunajno
mesto (Cingraf, Pristava, Rosental in Staragora) čez
200 in znotrajno mesto okolo 1000 hiš. — Mej temi
prebivalci je večina Furlanov (mej njimi mnogo slo-
venskih renegatov ter zavedno ali nezavedno polašče-
nih hribovcev vulgo „gorjancev“, kar spričujo že
njihova slovanska imena), okolo 6000 Slovencev, oko-
lo 2000 Nemcev, najmanj pa je pravih Italijanov. —
Prebivalci se pečajo večinoma z obrtnijo, veliko je
poslov, posestnikov (hišnih in dohodninskih) kmeto-
valstvu in gozdnarstvu pripadajočih, trgovcev, dija-
kov in učencev, uradnikov in njihovih slug, duhovni-
kov, učiteljev i. t. d.

Uradov je v Gorici mnogo. In sicer državni

Mukhtar paša so pa ustaši čakali pri Krstcu, kder so Turki zgrubeli mnogo ljudi in živeža. — Ustaši so s tem v beg zagnali ariergardo, na Presjeku in pri Odžina Poljani (to je neka soteska) je pa Turke čakala večja ustaška moč pod poveljstvom Bivolčiča, Sočice in Simončiča in je po dolgem dvadnevem krvavem boju turke zapodila v beg; ostalo je mrtvih več sto Turkov, ranjenih tudi na stotine, zgubili so Turki več tovornih konj, mnogo živeža in streljiva. Na veliko nedeljo je šla posadka iz Nikšića tepenim Turkom na pomoč, ampak en oddelek ustaške vojske jo je zapodil s krvavimi glavami nazaj v Nikšić. —

Mukhtar-paši se torej nij posrečilo preskrbeti Nikšić z hrano, in kar je še več, on je reteriral in ustaši so ga obkolili. tako da si bo prav težko pot prebil nazaj v Trebinje. Da bi ustaši imeli zadosti živeža in municije, bi lekuo zdaj Turke, katerih je okoli 10000 poplačoma razsekali, kajti vdati bi se jim morali na milost in nemilost. Mukhtar-paša in njegova vojska je še zmerom obkoljena in se ne more ganiti, tako vsaj poroča dunajski „Tagblatt“ in še pet taborov Turške vojske, ki so šli iz Lileta na pomoč Mukhtar paši, vrnilo se je sopes hitro nazaj, ko je poveljnik zvedel, kako se godi glavni vojski. —

Te dni mora se torej marsikaj važnega zgoditi Turki bodo doživeli strašno katastrofo, če le Crnogora pošlje ustašem municije in hrane, kar se je skoro gotovo zgodilo, ker je dokazano, da je Crnogorska vojska očitno bojevala se pri Dugi na strani ustašev, ker tudi ves svet ve, da nobena druga država nij mogla poslati kanonov ustašem, nego Crnogora. — Najlepša pa je ta, da „Neue Freue Presse“ telegrafično poroča, da so Turki utase zmagali in Nikšić preskrbeli s živežem. Se Turki niso tako lažnjivi kakor ta besen list, kajti iz Carigrada se telegrafuje v „Osservatore Triestino“, da so Turki pri Dugi se hrabro bili in ustaše večkrat ptepli, a da v Nikšić vendar niso mogli, ampak da se zopet nazaj pomikajo proti Trebinju. — Osservatore pravi nadalje, da je v tej bitki prav odkrito bojevala se tudi crnogorska vojska. — Ta telegram je klasičen; kako je mogoče, da so Turki ustaše tepili, pa pri vsem tem retirirali. Pomisliti je treba, da je Turški in kot tak svedoči za resnico vsega, kar smo zgoraj omenili. Dunajski Turški list pa se je sopes enkrat prav po Turško blamiral. V Carigradu je nekda velika zmešnjava vsled teh dogodkov in Sultan razkačen nekda misli uže na zadnje sredstvo, da namreč razvije zastavo profeta in poklice v boj vse Moslime, kateri eksperiment bi pa menda ne imel več velikega uspeha. —

V Bosni se ustaši, katerih je okoli 10.000, v 3 kolonah iz severne Bosne, kder je bila uže poprejšnja glavna moč ustašev, proti sredi dežele pomikajo. Turški vojaki in baši-bocuki bežijo pred ustaši in poveljniki Turške v Bosni pošiljajo zaporedoma kurirje v Sarajevo ter prosijo silno za pomoč; a vse zastoj! Turki so pri mestu Novi podlegli ustašem in gotovo je, da bodo mogli v enomer bežati, če ne pride kmalo izdatna pomoč najmanj 20000 mož. Ustaši v Bosni so tako gotovi končne zmage, da so poslali enega pooblaščenca na Dunaj, Berlin in Pariz, naj tam za njne sklene posojilo. Srbski državnik Pelagić pa preskrbljuje za ustaše službo diplomata, izdal je te dni proklam, v katerem vabi slovanske Mohamedane v Bosni, naj se pridružijo ustaji, ali pa naj bodo vsaj neutralni, če hočejo, da jim nova vlada pusti vse dosedanje pravice in posestva; ker tistim, ki bodo delali proti ustašem se bo vse vzelo in morali bodo zapustiti Bosno. Katoličani in staroverci in tudi mnogi Turki se povsod vzdigujejo in Crnogora je v Bosno

so: Okrajno glavarstvo in policija, finančno nadzorstvo in colnija, poštni urad, telegrafski urad, gozdni urad, odsek nadzorstva za pogozdovanje Kraza, dež. zdravstveno svetovništvo. Okrožna sodnija, državno zastopstvo, okrajna sodnija, odvetniška zbornica, dež. šols. svet, okraj. šols. svet, vojaške oblasti.

2.) Občinski: Občinsko zastopstvo (municipij) 3.) Deželni: deželni odbor. —

Naprave: 1.) državne: viša gimnazija in javna knjižnica, viša realka in meteorološki observatorij, vadnica (akopram ne cela kajten kos jo je veter odnesel z moškim učiteljem v Koper), zavod kot poskuševališče za svilorejo.

2.) deželne: laični zbor plemenitih devojk, ustanovitev za vojake ranjene in bolne na Goriškem in Istriji, deželni muzej, zavod gluho-nemih za Gorico in Istro. — Bolnišnica usmiljenih bratov, dež. kmetijska družba, deželna kmetijska šola, kupčijska in obrtniška zbornica, zastavljavica in hranilnica. —

3. Občinske šole, glasbena šola in meščanska godba, šole za prav male učence (Fröbel) zavod zapuščenih dečkov, zavod sirotnic (bontavalle), oskrbovalnica i bolnica za ženske, ustanovitev goriških gospa za ranjene in bolne vojake, ustanovitev Moltke v blagor vbojih dijakov.

Zasebna društva: Politično društvo „Soc.“ z njihovim organom onega imena. Politično društvo „Gorica“. Ital. katoliško politično društvo, telovadbeno društvo, gledališče, gledališčini kazino, (casino del Teatro), Concordia, čitalnica i. t. d.

poslala ustašem 8000 pušk, mej tem ko jih je Srbija previdela s kanoni. — Bosniški ustaši bodo zdaj tako operirali, da se združijo z brati Hercegovci. —

Zdaj je gotovo, Srbija in Crnogora pojdeti v boj; Srbija ima pripravljenih 150000 izvrstno oboroženih navdušenih vojakov, katerih blizo 20000 stoji uže na meji turški; knez je dal svojim adjutantom ukaz, da se pripravijo za bojišče, sam pa odide te dni v glavni kvartir v Cuprijo in spremljal ga bode tija veliki generalstab. —

Srbsko ljudstvo brez razločka stann in polit. barve je navdušeno in hoče boj na vsak način. — Turki se tudi zbirajo na Srbski meji, na Timoku uže stoji 8000, nasproti Jastrebovci pa 2000 turskih vojakov, pri Nišu Srbi uže več ne smejo čez mejo. — Srbi in Turki čakajo, kedo bo poprej vdaril in Srbi žele, da bi Turki začeli, en sam strel pa bo začela vojska. Več o tem v pol. pregledu. —

Dopisi.

V Gorici, 20. aprila. (Deželni zbor. — Mestno starešinstvo. — Društveno.)

Šli so naši dež. poslanci še pred prazniki vsak na svoj dom in ko so se drug od drugega poslovili, so skoro gotovo mislili: „Težko bomo prihodnje leto vsi sopes tukaj sedeli.“ — Mi tukaj govorimo le o slovanskih poslancih, — dasiravno smo prepričani, da se bode tudi na Italijanski strani nekoliko spremenilo.

Nove volitve nas čakajo, niso sicer še tako blizo, vendar pa je treba, da se narodnjaki uže zdaj pomenkavajo mej seboj, kako in koga se bode volilo. — Politična situacija na Slovenskem sploh obrnila se je k boljsemu; obe stranki, ki ste se še pred enim letom strastno prepirale, podale ste si roke z obljubo, da bosti združeno delali za korist naroda ter zedinjeno bojevale se proti sovražnikom našega naroda. To je lepo, patriotično postopanje, katero je rodilo uže prav lepega sadu.

Slavna zmaga na Štajerskem in še slavnejša zmaga pri mestnih volitvah v Ljubljani praktični ste nam dokaz, da se zedinjeno močjo zamoremo dosti storiti, lepo napredovati in z uspehom bojevati se proti vsaki sili. — No, mi goriški Slovenci smemo s ponosom reči, da smo bili začetniki narodne sprave in kot taki moramo tudi pokazati svetu, da naša sprava nij samo na papirju, ampak tudi v srcih vseh goriških rodoljubov. — Prilika za to nam bode dana pri volitvah za dež. zbor. — Mi pa moramo uže zdaj narod opozoriti na principe, katerih priverženci morajo biti oni možje, ki nas hočejo zastopati v dež. zboru. — Prvi pogoj je ta, da je naš poslanec izkušen narodnjak, značen in kolikor toliko upliven, pa neodvisen mož. — Nij pa zadosti, da je kedo neodvisen samo po svojem stanu, ampak neodvisen mora biti po svojem mišljenju, kajti dosti je materialno neodvisnih, ki pa nimajo zadosti moralne moči vsebi, da bi se ustavljali zapeljivim glasovom raznih siren, sovražnih ljudskem blagru. — Ne bomo torej vprašali: „je li ta mož maziljen, je li oni liberalce?“ Ampak vprašali bomo: „je li oni uže kaj storil za narod, je li zanesljiv, značen in zmožen?“ —

Narod naj se ne da slepiti po obljubah. — Prišlo bode za časa volitev mnogo kupljenih ljudi mej narodu ter mu pridigalo: „Tega volite, ta ima velik upliv na Dunaji; on vam bo preskrbel vse, česar želite: železnice, pišeta, race, kopune, i. t. d. — Takim ljudem je treba posvetiti, da se jim ne vda. — Vsi narodnjaki po deželi, mej temi posebno duhovniki in učitelji naj uže zdaj začnejo podučevati ljudstvo in naj je navdušujejo za prihodnje volitve, da bo tako volilo, kakor se spodobi zrelemu narodu. — Pred šestimi leti je bilo naše politično življenje še manj razvito, kakor denes in vendar smo tistikrat spravili v dež. zbor nekoliko prav odločnih narodnjakov. — Tem se imamo večinoma zahvaliti, da je prišel naš jezik v deželni hiši v popolno veljavo, da naši dež. uradi se Slovenci v slovenščini občejejo, kar ne moremo trditi še o kranjskih dež. uradih, in da so sploh tudi naši nasprotniki začeli spoštovati narodnost našo.

Ker smo torej v narodnem obziru še precej napredovali, moramo skrbeti, da ne samo to ohranimo, kar smo pridobili, ampak da te narodne pridobitve še zdatno pomnožimo. — Etnost in slovo ohranimo in ne brigajmo se za intrige nekaterih mož, ki so bolj vladni nego vlada sama in katerih eden je hotel nij dolgo porabiti priliko, da na Goriškem sopes zaseje preprič. — a zastoj. — Prihodnje volitve morajo dokazati ta naš napredek, mi moramo še več, ali same odločne narodne moči spraviti v dež. zbor, kajti na stopinji, do katere smo dospeli, ne smemo ostati, to bi pomenilo nazadek. Uže v zadnjem listu smo omenili večih hvalevrednih sklepov z zadnji seji našega dež. zbora. — Danes pa moramo omeniti še neke zanimive prošnje, katero so poslali ital. dijaki dež. zboru, da naj se namreč on obrne do vlada s prošnjo za ital. juridično akademijo v Trstu, Gorici ali pa v Trientu. Odbor ima nalogo odposlati dotično prošnjo. — A mi vprašamo, ali bi bilo pravično, da bi vlada devolila pravno akademijo poprej Italijanom, nego pa nam Slovencem; Italijani v Avstriji so le mali fragment ita-

lijanske narodnosti v Avstriji, oni imajo samo nekatere okraje (na Goriškem samo enega), kder prebivajo čisto sami in potrebujejo primeroma malo uradnikov in advokatov čisto italijanskih. — Če bi uže Avstrija dovolila kako tako učilišče na jugu, bi bilo poprej potrebno in pravično slovensko se stolico za Italijane; skupno bi se morda (ali prav težko) kaj doseglo, Italijani sami pa ne bodo v tem obziru prav nič dosegli, če tudi pride na krmilo popolnoma pravično federalistično ministerstvo. — Italijanov je prav malo v Avstriji, oni zginajo pred številom Slovanov in zamorejo torej se zadovoljni biti, če primerjajo pravice, katere oni uživajo, z onimi, katere uživamo vsi Slovani, ki smo v Avstriji v večini. — Sicer pa si ne moremo misliti nobene avstrijske vlade, katere bi na jugu propagando delala za Italijanstvo.

Mestno starešinstvo goriško zdaj pridno sedeva; bliža se čas novih volitev in rado bi dovršilo še za časa marsikateri projekt, namreč novo pokopališče, nov trg za zelenjavo in kopelj. Za vse to pa je treba denara, katerega zdaj išče g. župan pri raznih bankah in posojilnicah. Nov trg za zelenjad je uže dovršen; to je tisto dvorišče za veliko kasarno s tolikimi kletkami. Stranka lista „Goriziano“ sicer na vso moč kritizuje to delo, če pa hočemo pravični biti, moramo reči, da reč nij prav tako slaba. Tudi za pokopališče je starešinstvo uže kupilo prostor tam za Blance blizo takozvanega „Žefeta“ mej Kronberkom in Solkanom. Zarad tega prostora je tudi velik preprič. mej listoma „Goriziano“ in „Isonzo“, kateri zadnji je poluvladni list sedajnega županstva. „Goriziano“ očita starešinstvu, da je slabo izbralo kraj, da ondota zemlja je ilovnata, ne pospešuje strohujenja, po tem se tudi čudi temu, da je ta prostor, tako drag. „Goriziano“ vtegne prav ineti; vendar pa veljajo skoro vsi njegovi napadi nekemu gospodu, ki je „deus ex machina“ goriškega starešinstva. Tudi v tem obziru je „G.“ uže marsikatero dobro povedal in čuditi se je v resnici, da v Gorici vse odvisi le od ene osebe (tako se sliši) in da vsi drugi gospodje „Isonceve“ stranke nimajo ne idej, ne inicijative.

Tudi to je čudno, da goriško mesto je uže toliko časa brez tajnika; starešinstvo je o tem vprašani v nasprotju z vlado; rado bi imenovalo svojega ljubljence, pa si ne upa, kajti vlada grozi z razpustom in vidi rajši, da reč ostane nerešena. V bistvu je to vse eno, mož tajnikuje, kakor nekda; vendar pa je vladi tukaj vse za formalnost, kakor pravijo zarad — doslednosti. Ta položaj pa se vtegne spremeniti z novimi volitvami. Klerikalna stranka ima v Gorici veliko upljiva in liberalna razcepila se je v dve podstranki, eno zastopa „Goriziano“, drugo „Isonzo“. Vlada je tega razpora vesela. Če torej vladna stranka letos pametnejše postopa in kompromis napravi s klerikalno in z liberalnimi razkolniki, po tem bode lahko Isonceve popolnoma pobila. Mi Slovenci pa, ki smo letos še bolj izdatni, ker smo vsi edini, hočemo letos še jasnejše dokazati, da smo faktor v mestu; mi lahko eni ali drugi stranki zagotovimo zmago, kajti naših volilcev je prav lepo število v II. in III. volilnem razredu. Po našem innerji se moramo mi zvezati s tisto stranko, katere nam bo pravičnejša; s pomočjo kompromisov moremo marsikaj doseči. Dosedaj smo želi prav malo hvaležnosti za našo pomoč, to nas je storilo pozorne in v bodoče bomo bolj praktično postopali. Prihodnje mestne volitve, ki bodo najbrže meseca maja, bodo jako važne; morda bodo dobro uplivali in odstranile neopravičen upliv nekaterih osob, ki niso k temu poklicane niti po umu in omiki, niti po srcu.

Z našimi brati v Hercegovini simpatizujejo tudi mnogi tukajšnji pravi Italijani; tem več se je torej čuditi, da „Isonzo“, ki zmerom dela visoko politiko Italije, ob ustanku bolj v zmislu dunajskih turskih listov poroča, nego pa v zmislu „Cittadino“ ali drugih ital. listov. Italijani slovanske krvi navadno ne morejo simpatično poročati o Slovanih, strast jim tega ne pusti, ker si najrajše domišljujejo, da Slovanov nij na svetu.

Naša čitalnica je nesrečna, vsakokrat kadar odbor sklene, da bode beseda, se uže zgodi kaka nesreča kakemu igralcu, pevcu itd., tako sicer, da bode prva let. beseda še le v nedeljo, 14. maja, — če bo šlo po sreči. „Slavec“ bode zopes enkrat nastopil 30. t. m. v Dornbergu, kder bo isti dan tudi vinska razstava. „Slavec“ je kaj koristno društvo in želeli bi bilo, da bi se v to društvo vpisali tudi mnogi pevci tržaške okolice, celo društvo bi po tem uže zdaj imelo čez 400 pevcev.

V goriško gledališče dobimo v kratkem nemške igralce; Nemci se silijo v Gorico, akopram niso imeli še nobenega uspeha pri gor. občinstvu. Ne bi bilo boljše, ko bi ljubljansko dramatično društvo enkrat tukaj nastopilo, kakor nam je bilo uže obljubljeno. — Morda se zgodi letos, kar uže več let želimo in povdarjamo. Vreme je deževno in to je sreča, ker so naši hribi še polni snega. Začetkom tega meseca imeli smo vroče dneve, veliki teden pa je bil mrzel in v hribih je snežilo. Neka leta sem nimamo več prave spomladi; kakor da bi prerezal, neha mrz in začne huda vročina. Trtni zarod kaže letos še lepše nego lansko leto.